

Ganzen, zijn het net mensen?

Stel, je verdient met veel uren werken net genoeg om van te leven en je woont in een gevaarlijke stad. Aan de andere kant van het land is er werk in overvloed, de lonen zijn veel hoger, het wonen bijna gratis, het is er veilig en het weer is meestal aangenaam. Wat doe jij? Ik vermoed verhuizen. Stel voor, je hebt drie kinderen en je broers wonen met hun kinderen in de buurt. Regel je iets met je familie voor gezamenlijke opvang van de kleintjes?

Waarschijnlijk wel.

Dat is precies wat ganzen doen. Ganzen zorgen voor hun hele familie, zijn slim, zoeken plekken waar het goed toeven is en zijn levenslang trouw aan hun partner.

Jacht en eiwitrijk gras

Halverwege de vorige eeuw waren de ganzen in ons land bijna uitgestorven. Vanaf 1977 is stapsgewijs de jacht op de ganzen gestopt. Nog niet zo lang geleden vlogen jaarlijks twee miljoen ganzen in het najaar naar de Nederlandse waterrijke gebieden om te overwinteren en in het voorjaar vlogen ze naar Scandinavië en Rusland om te broeden. Waarom ze naar het hoge noorden gingen? Omdat het daar minder gevaarlijk was met een genoeg goed eten. Ganzenkuikens hebben eiwitrijk kort gras nodig, wat daar volop groeit zodra de korte zomer van de toendra's zich aandient. Door gewasveredeling en kunstmest is het eiwitgehalte van het gras in de Nederlandse weiden nu hoog.

Ganzen zijn pienter en een stelletje slimme grauwe ganzen bedacht dat ze voor het eiwitrijke korte gras geen gevaarlijke tocht naar de toendra's hoefden te maken. Nederland was 'tafeltje dekje'. Bovendien werd er niet meer gejaagd. Ze gingen in de Oostvaarders Plassen en ook bij de Kager Plassen broeden. Hun soortgenoten zagen het succes en volgden. Nu broeden er bijna 200.000 ganzen in de Nederland.

Het grazen veroorzaakt schade aan het gras. Daarom worden afschot- en vergassingsvergunningen gegeven waardoor jaarlijks bijna een kwart miljoen ganzen sterven. Uit Scandinavisch onderzoek uit de vorige eeuw blijkt dat 60% van de levende ganzen een of meer hagelkorrels in de spieren heeft.

Ganzen in V-formatie boven Leiderdorp

Wij wonen in een ganzenrijk gebied. Boven Leiderdorp zie ik in de herfst en de winter dagelijks lange slierten ganzen in V-formatie overgaan. Ze vliegen 's morgens van de meren naar de weilanden rond Leiderdorp om te grazen. In de schemering zie ik ze weer teruggaan.

Safari

Iets heel anders: Ook zo'n zin om duizenden gnoes te zien migreren in de Serengeti woestijn? Of om vele honderden flamingo's op de wieken te zien gaan? Jaarlijks reizen duizenden mensen hiervoor naar verre buitenlanden

Ik ga jaarlijks naar de Zeeuwse delta of het Lauwersmeer om bij de dagenraad te genieten van duizenden ganzen die opvliegen van hun slaapwater. Ze scheren klapwiekend en

gakkend boven mijn hoofd en vliegen in V-formaties naar de graslanden om te eten. Een fantastische ervaring!

Ondertitel foto: grauwe ganzen hebben oranje snavels. (Foto Mike Melis)

Els Baars

Leiderdorps weekblad 2015-11-08